

[Marie Hjelmer.]

hensygnende. Selv om det af den sidste Aarsoversigt viser sig, at Elevantallet er noget mindre, end det har været i andre Aar, er der til Gengæld Aar, hvor Elevantallet har været endnu mindre end sidste Aar. Virksomheden arbejder godt og tilfredsstillende og opfylder alle de Betingelser, man maa stille til et Seminarium, for at det kan faa Statstilskud.

Th. Langs Skoler i Silkeborg er, som det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Fritze Teisen) sagde, en ejendommelig Institution, en mærkelig alsidig Virksomhed, skabt af en begavet Kvinde, der i Lighed med Nathalie Zahle har gjort en stor Indsats i dansk Skolevirksomhed og derigennem i dansk Kulturliv. Det er en gammel Skole, som i over 50 Aar har mødt ubetinget Anerkendelse fra alle Sider. Først oprettes i 1882 en Pigeskole og 10 Aar efter et Forskolelærerindeseminarium. Kort efter kom Tilladelse til at oprette et Folkeskoleseminarium, hvortil der knyttedes en Øvelses-skole, og endelig i 1907 oprettedes et Gymnasium. Alle disse Virksomheder begyndte som Pigeskoler, men er endt som Fællesskoler. Naar der i en Kantate ved Th. Langs Skolers 50 Aars Jubilæum i 1932 stod: Lykkelig den, hvem Livet skænker at se sin Gerning gro som et Træ, der vokser — kunde det med Rette siges om denne Virksomhed. Den Lykke har Frøken Lang og hendes Hjælpere haft. Men nu kommer Staten med sin Kniv og vil bortskære en væsentlig Del af denne store Virksomhed, den øverste Del, Uddannelsen af Lærerne. Man vil hævde — og det synes, som om det er for at berolige sin Samvittighed over for det Overgreb, der her foregaar —, at det gør ikke saa meget at ødelægge en Del af Virksomheden, for der er andre Grene, som den kan bygge paa, og som vil forhindre, at den gaar økonomisk til Grunde. Heroverfor hævder man fra Skolens Side, at det er et alsidigt Skolesamfund, som er vokset organisk op, og efterhaanden som nye Grene af Virksomheden er kommet til, har alt været anlagt paa at udnytte Samarbejdet til bedste for Helheden. Ledelsen har været den samme, og Lærerkrafterne bruges naturligvis baade her og der, hvad der bringer stor økonomisk Fordel. Heraf kan man slutte, at Borttagelsen af en Del af Virksomheden, hvorved Lærerkrafterne ikke kan finde fuld Anvendelse, vil skade Skolen.

I 1918 blev Skolen en selvejende Institution, hvorved Frøken Lang mente at have sikret Fremtiden og det intime Samarbejde mellem de forskellige Virksomheder.

Naar jeg har fremsat disse Udtalelser, er det for paa Grundlag af det fra Skolen fremførte at understrege Betydningen af, at der ingen Lemlæstelse finder Sted. Men derefter vil jeg gerne pege paa den mindre fair Behandling — jeg haaber ikke, jeg bruger for stærkt et Udtryk, men jeg mener, at Skolen er blevet mindre fair behandlet af Folketingsudvalget, som har ladet den blive i den Tro, at der ingen Fare var paa Færde, hvad den paa et vist Tidspunkt frygtede, hvorefter Folketingsudvalgets Afgørelse kom som en Bombe for Langs Skoler, og først nu i den ellefte Skæbnetime kan Institutionen fremsende sine indtrængende Modforestillinger. Jeg føjer mine hertil. Jeg kan ikke se nogen tvingende Grund til, at netop denne Virksomhed skal undgælde. Jeg kan ikke tænke mig andet, end at der i denne Sal maa findes Medlemmer, som er af samme Mening som jeg, og som føler principiel Modvilje mod en Tvangsnedlæggelse af en privat Virksomhed. Vi hørte i Gaar et Medlem af dette høje Ting protestere mod en Bestemmelse, der gjorde Indgreb i privat Virksomhed, og dog var det en Bestemmelse, der vilde være til almen Nytte. I hvor langt højere Grad maa vedkommende Medlem ikke være Modstander af denne Del af det foreliggende Lovforslag!

Jeg henstiller til de enkelte Medlemmers Retfærdighedsfølelse og ikke mindst til det kommende Udvalg ikke at begaa denne Uret.

Undervisningsministeren (Borgbjerg):

Den Verden, vi lever i — og er nødt til at leve i —, er slet ikke saa hensigtsmæssigt indrettet, som man ofte lærte i sin Barndom, eller som man troede i Oplysningstiden. Der er f. Eks. — for at tage en ringe Ting, men en Ting, der alligevel er oplysende for meget andet — det kedelige i denne Verden, at man ikke kan lave Æggekage uden at slaa Æg i Stykker. Det var naturligvis langt dejligere, hvis man kunde lave Æggekage uden at slaa Æg i Stykker, beholde Æggene hele og urørte, og saa lave Æggekagen ved Siden af. Men det kan man jo desværre ikke.

Da denne Verden nu er saa uheldigt og uhensigtsmæssigt indrettet, gælder det ogsaa denne Verdens Politik. Man kan ikke paa hvert Møde og i ethvert Blad raabe paa Økonomi Morgen, Middag og Aften, men saa modsætte sig ethvert Forslag, der gaar ud paa Økonomi. Det er ogsaa kedeligt, at man ikke kan spare, uden at der gives færre Penge ud — det